

عبدالکریم امین‌زاده
عضو انجمن پسته ایران

عبدالکریم امین‌زاده، ضباط پسته در استان خراسان رضوی تشریح کرد

وضعیت پسته خراسان

■ مصاحبه‌کننده: اعظم مرتضی‌پور

وضعیت پسته خراسان طی سال‌های اخیر، خصوصاً در دو سال ۱۳۹۷ و ۱۴۰۱ که استان کرمان پسته ناچیزی داشت، اهمیت زیادی پیداکرده‌است. امسال با شروع فصل برداشت سراغ عبدالکریم امین‌زاده از فعالان پسته خراسان رفتیم تا ببینیم آیا به‌نظر وی تولید پسته در این استان با پیش‌بینی‌های اولیه تطابق دارد یا خیر. در ادامه، نظرات امین‌زاده را در مورد وضعیت تولید امسال پسته خراسان می‌خوانید.

آقای امین زاده! لطفاً به‌طور خلاصه از سابقه کاریتان در پسته و وضعیت پسته در خراسان بفرمایید.

بنده از سال ۱۳۷۶ فعالیت فرآوری پسته را در شهرستان قائن در زمینی به مساحت ۵ هزار مترمربع و ۵۰۰ متر سالن، با سه نفر کارگر و یک چرخ پوست‌کنی معمولی، خشک‌کن و تجهیزات ابتدایی شروع کردم. در منطقه خراسان به‌تدریج از سال ۱۳۷۰ پسته‌کاری گسترش پیدا کرده‌است؛ تا قبل از آن زراعت می‌کرده‌اند. در مناطقی از خراسان رضوی و جنوبی سابق بر این انار، صیفی‌جات مانند خربزه و چغندرکاری رایج بود. توسعه روز افزون پسته‌کاری در استان خراسان رضوی و جنوبی مشوق ما شد تا همراه با توسعه باغات پسته به‌تدریج امکانات ضبط را افزایش دهیم و امروزه ظرفیت فرآوری ۵ هزارتن پسته در سال را داریم، البته در برخی از سال‌ها به جهت سرمازدگی و گرمازدگی میزان پسته کمتر است.

برداشت پسته در خراسان عموماً در چه بازه زمانی صورت می‌گیرد؟ و امسال شروع فعالیت ضبط‌های پسته از چه زمانی بوده و پیش‌بینی می‌کنید تا چه زمانی ادامه داشته‌باشد؟

باتوجه به اینکه اولین پسته‌ای که از سطح کشور به بازار عرضه می‌شود پسته خراسان است، فعالیت ضبط‌های پسته از نیمه مرداد با پسته‌های زودرس منطقه خراسان جنوبی شروع می‌شود؛ به‌تدریج پسته‌های مناطقی مثل گناباد، فردوس، قائن، بیرجند، تایباد تا تربت‌جام، تربت‌حیدریه، سرخس و در نهایت مناطقی مثل طبس محصولشان برداشت می‌شود که تقریباً نیمه اول مهر ماه ضبط پسته در خراسان به پایان می‌رسد.

باتوجه به شروع فصل برداشت و ضبط پسته، وضعیت محصول امسال خراسان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

امسال پسته‌های زودرس به جهت اینکه زودتر به مغز رفتند خسارتی ندیدند، اما ارقام بادامی که دیرتر به مغز می‌روند متأسفانه در دماهای بالای اواخر تیرماه خسارت دیده و پوکی حدود ۳۰ درصد داشتند. درواقع، در سال جاری بیشترین عامل خسارت‌زا گرمازدگی و بالارفتن دما در تیرماه بود که خاموشی چاه موتورها هم آن را تشدید نمود.

آیا میزان تولیدی که در فصل ضبط پسته می‌بینید با پیش‌بینی قبلی همخوانی دارد یا خیر؟ آیا همه ارقام وضعیت مشابهی از نظر تولید دارند؟

خیر؛ حدود ۲۰، ۳۰ درصد محصول پیش‌بینی شده را به‌واسطه گرمازدگی از دست دادیم. پیش‌بینی اولیه ما برای خراسان جنوبی میزان ۱۳ هزار تن پسته خشک در پوست بود که باتوجه به شرایط پیش آمده می‌توان گفت که حداکثر ۱۰ هزار تن محصول پسته خشک به‌دست خواهد آمد. پسته‌های فندقی زودرس امسال بهتر بودند و آن‌چنان خسارتی نداشتند، اما پسته‌هایی که دیرتر به مغز رفتند مثل احمدآقایی، بادامی و کله‌قوچی شامل این خسارت شدند.

چه نوع و چه مقدار از پسته خراسان صرف ترخوری می‌شود و عمده این پسته در کجا به مصرف می‌رسد؟ آیا امسال استقبال از ترخوری خوب بوده‌است؟

به‌طور معمول هرساله دوالی سه درصد محصول پسته خراسان جنوبی و حدود ده درصد محصول خراسان رضوی صرف ترخوری می‌شود که در سال جاری بازار ترخوری در سطح کشور به‌جهت وضعیت اقتصادی مردم خیلی خوب نبوده و مصرف ترخوری حدود پنجاه درصد نسبت به سال‌های قبل تقلیل یافته‌است. بیشترین رقمی که صرف ترخوری می‌شود پسته سفید فیض آباد است. در مجموع عمده پسته ترخوری علاوه بر مشهد به تهران، اصفهان و شیراز می‌رود. معمولاً پسته‌ای هم که به شیراز ارسال می‌شود با پرواز به امارات و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس فرستاده می‌شود.

مشکلات عمده پسته خراسان در زمینه ضبط پسته چیست؟

در خراسان به‌تازگی ترمینال‌های خیلی کوچک راه‌اندازی شده‌است که مستلزم صرف هزینه بوده و کیفیت لازم را هم ندارند. به‌نظر من، اگر این‌ها منسجم‌تر شوند، یعنی هر چند خانواده‌ای با هم به‌صورت شرکت تعاونی بتوانند یک مجموعه بزرگ را راه بیاندازند هم هزینه کمتری پرداخت کرده و هم محصول باکیفیت‌تری را ارائه خواهند کرد.